

AJATUKSEN VAPAUS 2025 -RAPORTTI JULKAISTU

Järjestyksessään 14. raportin keskeisenä tarkastelun kriteerinä tänä vuonna oli se, kuinka hallitukset käyttävät lisääntyvässä määrin uskontoa oikeuttaakseen sorron ja ihmisoikeuksien heikentämisen. Kaikkia maailman maita koskevan raportin tämänkertaiset kymmenen avainmaata ovat Bangladesh, El Salvador, Georgia, Kenia, Libanon, Malesia, Malta, Myanmar, Sudan ja USA. Raportti löytyy *Humanists Internationalin* sivustolta, mutta seuraavassa joitakin huomioita Brysselissä 25. helmikuuta järjestetystä julkaisutilaisuudesta.

- 65 maassa sinut voidaan pidättää jumaanpilkasta
- 15 maassa valtion lainsäädäntö perustuu suurelta osin tai kokonaan uskonnolliseen lakiin tai uskonnollisiin auktoriteetteihin

■ 67 maassa demokratian, vapauden ja ihmisoikeuksien humanististen periaatteiden ilmaisu on ankarasti tai brutaalisti estetty

■ 32 maassa uskonnollinen tai ideologinen opetus on pakollista ilman sekulaaria tai humanistista vaihtoehtoa

Humanists Internationalin uusi amerikkalainen puheenjohtaja **Maggie Ardiante** sanoi Euroopan olleen raportin julkaisupaikkana tietoinen valinta. Hän totesi Amerikan jakautuneen kahden ja toisen puolen saaneen tarpeeseen maansa nykyisestä. Vaikka Amerikalla on kunniakkaat perinteet vapauksien suhteen jo yli kahden sadan vuoden takaa, niin nyt demokratiaan kohdistuu valtavaa painetta. Eikä Eurooppakaan voi pitää demokratiaa enää itsestäänselvyytenä!

Raportista käy selville, kuinka USA:ssa on kaikissa neljässä tarkasteluosiossa systemaattista diskriminaatiota: perustuslaki ja hallitus, yhteiskunta ja yhteisöt, koulutus ja lasten oikeudet sekä mielipiteen vapaus ja humanistiset arvot.

Yhdysvaltalainen kongressiedustaja **Jared Huffman** (dem.) totesi, että vaikka Amerikka oli ensimmäinen maa, joka erotti valtion ja uskonnon, niin nyt repressio (sortaminen) on kiihtymässä. Mutta toivoa on, sillä hänen kaltaisiaan Humanists Internationalin toimintaa kannattavia sekulaareja humanistejakin alkaa löytyä johtavista poliitikoista, jotka toimivat määrätietoisesti estääkseen sen, että kristillisestä nationalismista tulee globaali trendi.

Jari Papunen

RÄSÄSESTÄ VIELÄ KERRAN

JORI MÄNTYHALO

Päivi Räsäsen tuomiosta on kirjoitettu ehkä jo liikaakin. Kerrataan silti vielä, mitä tapahtui:

Poliisi tutki kolme Päivi Räsäsen lausumaa ja totesi, etteivät ne riko lakia. Syyttäjä oli eri mieltä, ja asia meni oikeuteen. Käräjäoikeus totesi yksimielisesti, että lausumat ovat loukkaavia, mutta eivät laittomia. Hovioikeuden kaikki tuomarit olivat samaa mieltä. Korkein oikeus äänin 3-2 tuomitsi 20 päiväsakkoa, ja tuomio koski vain yhtä lausumaa; kaksi muuta katsottiin laillisiksi.

Räsäsen voi tämän perusteella sanoa käyneen juuri laillisen ja laittoman rajalla niin tarkasti kuin voi. *Helsingin Sanomat* otsikoi korkeimman oikeuden käyttäneen kynsisaksia tuomiota laatiessaan.

Tuomion ydinkohta oli jakaa teksti kahteen osaan: ”kirjoituksella on uskonnollinen viitekehys, mutta - - kirjoitus on selkeästi jakautunut kahteen eri osaan. - - uskonnonvapaus ei suojaa sitä, että uskonnollisen kirjoituksen

viitekehyksessä esitetään sellaisia mielipiteitä, jotka eivät liity uskontoon - -”. Tuomio tuli ikään kuin lääkäri-Päiville, joka väitti homoutta psykoseksuaalisen kehityksen häiriöksi. Krisititty-Päivi sen sijaan sai kertoa, että *Raamattu* tuomitsee homoseksin.

Jutun yhteydessä oikeus totesi mm., että nopeatempoisessa radio-ohjelmassa ei voi odottaa samanlaista harkintaa kuin kirjaa tehdessään. Kirja puolestaan oli jo vanha, mutta edelleen luetavissa netissä, joten rikoksen tekoaikaa ja mahdollista vanhentumista pohdittiin myös. Muutakin tätä tapausta laajempaa yleisesti kiinnostavaa nousi pohdittavaksi, eikä koko tuomiot luke-malla hukkaa aikaansa.

Sängyn alla ei ole mörköjä

Mitä tästä pitäisi vapaa-ajattelijana ajatella? Räsäsen sanoma ei muuta yhteiskuntaa paremmaksi, mutta sanan vapauden vuoksi ei kaikki loukkaava ja vahingollinenkaan saa olla laitonta. Enemmistö meistä näyttäisi keskustelujen perusteella pitävän tuomiota

ansaittuna, itse kallistun tässä sanan vapauden puolelle.

Samaa mieltä me kaikki lienemme tavoitteesta: Toivomme lasten ymmärtävän, ettei sängyn alla ole mörköjä ja aikuisten ymmärtävän, ettei ole jumalia käyttämässä makuuhuonetta. Tällaiselle syytteelle ja tuomiolle ei pitäisi olla mitään tarvetta.

Moni lukee tätäkin kahvia juodessaan. Mormonien uskonto kieltää kahvin. Enkeli Moron ilmestyi 1820-luvulla **Joseph Smithille**, kertoi mihin on piilotettu kultalevyt, joiden tekstit kääntämällä Smith teki *Mormonin kirjan*, ja siitä lähti uskonto, jonka vuoksi nyt kaksi vuosisataa myöhemmin miljoonat ihmiset kieltäytyvät kahvista ja teestä, mutta juovat kaakaota.

Aamukahvilla emme ahdistu tästä tarinasta, koska se on vain tarina.

Mistään kummallisemmasta ei ole kysymys homoseksuaalisuudenkaan suhteen. On tarina puhuvasta aasista, miehestä valaan vatsassa, veden päällä kävelystä, ja tämän tarinan perusteella pidetään homoutta syntinä. Tarinoista ei tarvitse huolestua.

